

ДВЕ АРАПСКО ШПАНСКЕ КАСИДЕ

У шпанској архитектури има мртвих елемената али у шпанској поезији и музици има живих елемената из оних векова кад је Шпанија ошла под арабљанима, а арабљани под Шпанијом, кад су сеузајамно освојили нарочито на југу Шпаније, у Андалусији. Две расе су се прво непријатељски сукобиле, па се онда загрлиле, слиле крви и душе, а помогас им у том силовити Средњи век са својим религиозним страстима и у вези с тим са еврејским естетским заносима у уметности. Из тога доба остаде да и данас живи потомство које са шпанско арапским језиком, са оријентално оријенталним цртама лица и бојама коже, и са олтарима на којима се наравно, служи по римском мислу али и данас још понегде у такозваним мазарепским капелама по мислу кад Шпанци нагињаху нарочитом хришћанству оних који се саживели са арабљанима и који су одбацивали хришћанство што арабљани мучи и гоњи.

Андалусија је према мору гола, сува, живи песком затрпана пустињска. Наравно, она је багта, виноград, маслињак, расколни јужни воћњак, коњушничадивних ињ маља. Ту, нарочито у Севилји Кордоби и Гранади, средили се они који су били врани и грозничави од пустиње и жеђи и они који су били медни врани и грозничави од раскоши и изобилја. Једни и други сатемпераментима авантуре и покуде. Арабљани тадашњи величанствени арабљани били су тако се чини по свему јачи од Шпанаца. Арабљани су Шпанаце заборавили Шпанци арабљане не. Познати модерни шпански песник Антонио Мачадо / нијевине глас / тумачио је своју природу страст талент и израз стихом да је у вему

душа је душа једног шпанског арабљанина. Та је душа доиста и у музичарима Фали и Дебељцу и такође у дијаном песнику и драмском писцу трагичном Гарсији Лорки.

Од старе оригиналне арапско шпанске вирикоостадење у извесној количини музичке касиде. Касида је малалирска песмица сатемским

задатком: фиксирати nešto што је баш врло пролазно сагорева нестаје за секун
 мења се нагло. Наравно што је предмет невестаственији слика треба да је чврш
 та солиднија конкретнија. Врста задатка из Дијаду и једне ноћи: покрити се
 мрежом, назидати кућу на морским таласима, певати тако да ватра неће гори.
 Слика треба да има наглину маховитост дефинитивност без поправљања. Она ко
 онако отприлике да истрчимо пред касиде гоњени љубонором наше због наше
 дивне а мање знане нагле поезије онако како је наш народни песник омас
 смислио касиду о Јаду сестре која је изгубила сву браћу и подметнуо Богу и
 анђелима своју машту:

Навалите на земљу покојну,
 дигните јој брата најмлађег,
 .....
 Од гроба му кова начините

Али су касиде ипак тананије. Једини степен савршенства у идеји слици изразу и
 слику достигле су касиде у векуи нарочите са песницима: Бен Сара од Сан
 тарена и његов савременик Бен Јафача од Алсире. Можда је неки давени издавач
 шпанска копља мала лирска песмица или идејица, духовита топла тузнапола народ
 ска поема уметничка како над. Али и од ње је далеко отскочила стара касида по
 по некој махнитој жудној потреби изговорити песму или умрети.

Обе овде наведене касидесневао је Бен Сара од Сантар
 рена умро почетком века. Нама је версија према енглеском тексту Харолда
 Морланда који је преводио са арапског оригинала и умео сачувати сликове. Али
 и овако без рима преко два језика који нису расли ни у пустињи ни у Андалуси
 ји осећасе слуги се лепота и моћ поезије која је још радила са чаробним лтан
 итанићем.